

UITSLAG ANW-PEILINGEN
OVERWEGEND POSITIEF

ANW-zorg vraagt gelijkwaardige verdeling van diensten en stip op horizon

Het ANW-actieplan heeft gewerkt. Uit recent gehouden peilingen blijkt dat de overgrote meerderheid van huisartsen tevreden is over de veranderingen die per 1 april 2023 zijn ingevoerd. Toch blijft er actie nodig om het doel te bereiken: een gelijke verdeling van diensten en een toekomstbestendige organisatie van de huisartsen-spoedzorg.

TEKST: CORIEN LAMBREGTSE

De uitslag van de recente peilingen over de avond-, nacht- en weekendzorg (ANW), gehouden onder LHV- en VPH-leden en huisartsendienstenstructuren (HDS'en), is een wereld van verschil met de LHV-ledenpeiling in 2017. Zeven jaar geleden gaven huisartsen massaal aan dat ze stuk liepen op de ANW-diensten en dat de spoedzorg anders moest. Met het ANW-actieplan van InEen, LHV en VPH om de werkdruk in de ANW-zorg te verminderen, is dat gelukt. De recente peilingen laten zien dat de gemiddelde tevredenheidsscore van huisartsen een 7,11 is en van HDS'en zelfs een 7,8. Aan de peilingen deden 2586 huisartsen en 48 HDS'en mee. Het ANW-actieplan omvat drie actielijnen. De eerste actielijn betreft de nieuwe werkwijze en beloning voor ANW-diensten. De tweede actielijn gaat over Spoed=Spoed: alleen patiënten met de hoogste urgenties worden 's nachts gezien. De derde actielijn is de stip op de horizon: een spoedpost/-plein waar huisartsen samenwerken met andere zorgverleners, die elk op hun kernkwiteiten worden ingezet.

■ SAMEN VERANTWOORDELIJK

Het doel van de eerste actielijn is dat alle huisartsen in een regio evenredig verantwoordelijkheid nemen voor de invulling van de 24-uurs zorg. In de praktijk betekent dit dat alle huisartsen zich aansluiten bij een spoedpost en zich daarmee verantwoordelijk maken voor het invullen van alle diensten én dat als een huisarts intekent voor een dienst deze daarmee ook verantwoordelijk is voor de uitvoering. Deze manier van plannen ontlast de praktijkhouders, omdat ook zij alleen verantwoordelijk zijn voor de diensten waarop zij intekenen. Huisartsen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de diensten en hebben gelijke inspraak en zeggenschap in de spoedpost in die regio. Dit doel wordt pas gehaald als alle huisartsen zich aansluiten bij een of meer spoedposten en daarmee verantwoordelijkheid nemen voor de uit te voeren diensten. Op die manier werkt het vrij roosteren het meest effectief: alle huisartsen hebben evenveel kans op diensten op tijdstippen die hen het best uitkomen. Voorwaarde voor de invoering van de nieuwe werkwijze was een hogere beloning voor en differentiatie tussen de diensten. Dit vereiste de samenwerking met én financiering door de zorgverzekeraars. Voor de LHV was dat een cruciale voorwaarde om het Integraal Zorgakkoord 2023-2026 te ondertekenen. De zorgverzekeraars gingen hiermee akkoord, maar stelden daar wel voorwaarden bij waaronder een evenwichtige en solidaire verdeling van de diensten onder alle huisartsen. De tarieven voor ANW-diensten werden gedifferentieerd en met ruim 30 procent verhoogd. Daarmee werd de weg vrij gemaakt voor de invoering van de nieuwe werkwijze.

■ DRUK VAN DE KETEL

Lammert Hoeve, huisarts en LHV-bestuurslid, ziet dat de eerste actielijn veel druk van de ketel heeft gehaald. 'Uit de recente peilingen blijkt dat we op de goede weg zijn. Tegelijkertijd is ook

duidelijk geworden dat er nog heel wat te doen valt om de spoedzorg toekomstbestendig te maken.'

In eerste instantie was het de bedoeling dat alle huisartsen zich zouden aansluiten bij een spoedpost. Ook de niet-praktijkhoudend huisartsen. Die verplichting werd na protesten van waarnemend huisartsen afgezwakt, maar wel met de afspraak dat hier in de evaluatie aandacht voor zou zijn. Uit de peilingen blijkt nu toch dat een deel van de huisartsen zich niet vanaf de eerste ronde committeert bij een spoedpost en dus niet vanaf de eerste ronde meedraait en intekent voor diensten. Daardoor ligt er meer spanning op het roosteren. Ook hebben niet alle huisartsen gelijke inspraak en zeggenschap in huisartsenposten.

Hoeve: 'Samen met VPH, NHG en InEen roepen wij alle huisartsen op om toch gezamenlijk de ANW-diensten in te vullen. Sluit je aan bij een spoedpost en doe mee in de eerste ronde van het roosteren. De spoedpost is van en voor alle huisartsen. Praat actief mee en regel gezamenlijk het vrij roosteren zodat het goed en eerlijk werkt in jouw regio. We roepen ook de HDS'en op om het met elkaar en in overleg met de huisartsen nog aantrekkelijker te maken voor alle huisartsen om zich aan te sluiten bij een spoedpost. Alleen samen zorgen we ervoor dat we de ANW toekomstbestendig kunnen invullen.'

■ AANDACHTSPUNTEN

De projectgroep ANW van LHV, VPH en InEen heeft op basis van de peilingen de resultaten en aandachtspunten op een rij gezet, vertelt projectgroeplid en LHV-adviseur Renske Kramer. 'Positief is dat alle huisartsen tevreden zijn over de gestegen tarieven en de mogelijkheid om vrij te roosteren. Daarnaast is het merendeel van de praktijkhouders tevreden over de gedeelde verantwoordelijkheid voor de diensten. Positief is ook dat overal in het land de tarifiering gelijk is en dat de werk-/privébalans over het algemeen is verbeterd.'

Maar aandachtspunten zijn er volgens haar ook, zoals de blijvende ongelijkheid in de verantwoordelijkheidsverdeling voor diensten. 'Dit speelt met name in regio's waar minder niet-praktijkhoudende huisartsen zitten en het aantal niet-praktijkhoudend huisartsen dat zich vooraf committeert aan het doen van diensten achterblijft. Daar moet meer aandacht voor komen zodat ook daar de last van de ANW-zorg wordt verlicht. Dat vraagt om regionaal maatwerk en samenwerking tussen spoedposten.'

Een tweede aandachtspunt dat met de zorgverzekeraars moet worden besproken, is volgens haar de invulling van de achterwachting. 'Om de roosters gedekt te krijgen, zijn er achterwachten nodig die bij ziek en piek op de posten kunnen inspringen. Die achterwachten bieden de zekerheid dat er te allen tijde huisartsen(spoed)zorg wordt aangeboden. Daar moet landelijk een goede financiële regeling tegenover staan waarmee alle regio's uit de voeten kunnen.'

■ SPOED=SPOED

De eerste actielijn heeft voor verbetering gezorgd, maar om de

ANW-zorg toekomstbestendig te maken, moet er nu ook werk worden gemaakt van de andere actielijnen, zegt Hoeve. 'De vergrijzing gaat sneller dan we denken. We zullen in de zorg met minder mensen meer werk moeten doen. We moeten dus slimmer werken én meer samenwerken.'

De actielijn 'Spoed=spoed' betekent dat op de huisartsenpost alleen patiënten met hoge urgentie (U1 en U2) worden gezien. Patiënten met lagere urgentie worden naar de eigen huisarts verwezen, die hiervoor speciaal een paar spoedplekken in het ochtendspreekuur openhoudt.

Kramer: 'Het effect is dat er in de nacht, en uiteindelijk ook 's avonds en in weekenden, minder huisartsen en zelfs minder huisartsenposten nodig zijn. Voorwaarde is dat huisartsenposten regionaal meer gaan samenwerken. Veel huisartsen zien hier tegenop, bijvoorbeeld omdat ze denken dat ze voor hun diensten verder moeten reizen. Maar dat klopt niet. Ze blijven hun diensten doen in hun 'eigen' huisartsenpost, maar omdat die minder vaak open is, hoeven ze er minder diensten te doen. Het is belangrijk dat we huisartsen op dat punt over hun koudwater-vrees heen helpen.'

■ STIP OP DE HORIZON

De laatste actielijn, de stip op de horizon, staat volgens Hoeve inmiddels ook hoog op de agenda. 'Toekomstbestendige huisartsen-spoedzorg vraagt samenwerking met andere eerstelijns hulpverleners en de spoedeisende hulp van ziekenhuizen. Hoe gaan we daar vorm aan geven? We zijn nu samen met de VPH, Ineen en het NHG bezig om daar een visie voor te ontwikkelen, die vervolgens moet worden afgestemd met de andere partijen die bij de spoedzorg betrokken zijn. We houden nieuwe ontwikkelingen rond de organisatie van de eerste lijn, de zorgcoördinatie en het zelfstandigenbeleid nauwgezet in de gaten. Die ontwikkelingen hebben impact op hoe we de ANW toekomstbestendig kunnen houden.'

■ DOE MEE, PRAAT MEE

Het afgelopen jaar is er een flinke stap gezet, maar we zijn er nog niet, concludeert Hoeve. 'Het is nu vooral aan de huisartsen zelf om samen met de eigen spoedpost of HDS afspraken te maken om het proces van roosteren en de zeggenschap te verbeteren. De afspraken in het actieplan zijn daarbij het uitgangspunt. Daar hangt ook de financiering aan vast. Voor 2025 is het belangrijkste aandachtspunt de regionale samenwerking. Samen kijken naar de ANW-zorg in de regio biedt kansen voor huisartsen en spoedposten om de huisartsenspoedzorg toekomstbestendig te maken. Daar kan, daar móet elke huisarts een rol in spelen. Doe mee, praat mee, denk mee over de veranderingen die nodig zijn in een regio. Wat huisartsen zijn samen de baas over de huisartsenpost en ANW-zorg.' ¶

Meer informatie over het ANW-actieplan en de uitslag van de recente ANW-peilingen vind je op www.lhv.nl.